

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Dobosi István*

Cím: *Nem hajtják végre
a ruharendeleletet*

Forrás: *Világ*

Bp.

(Hely)

1918. X. 8.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Ol.)

Osztályozás

Tárgy

687

Hely

Idő

'1918'

Nem hajtják végre a ruharendeleletet

A kereskedelmi és ipari érdekeltségek tiltakozása — Kifogytak az anyagkészletek — A háboruból hazatérők ellátása — Legsürgősebb teendő: a termelés fokozása

A ruharendelelet életbeléptetése körül komoly bajok merültek fel. Az összes kereskedelmi és ipari érdekeltségek egyöntetűen állást foglaltak a rendelet ellen, melynek intézkedéseit a köz szempontjából is sérelmesnek és részben keresztülvihetetlennek tartják. Az Országos Iparegyesületben tömörült konföderációs- és fehérművészi érdekeltség külön értekezleten foglalkozott a kérdéssel és kifejezésre juttatta ama véleményét, hogy a ruhajegyrendszer, amely különben már Ausztriában is csődöt mondott, csak akkor vezetne eredményre, ha a jegyek nem vásárlási engedélyek, hanem utalványok volnának, amelyeknek fedezetéről föltétlenül gondoskodna is a kormány. Kellő mennyiségű nyersanyag hiányában minden jegyrendszer illuzórus és végeredményben csak az általános elégedetlenség felkeltésére alkalmas. Fokozni kell tehát a nyersanyagbehozatalt és a hadvezetőség kötelezze a hazai gyárakat, hogy termelésüknek legalább husz százalékát a polgári fogyasztás céljaira rezerválják.

Az Országos Iparegyesület memorandumba foglalt kívánásaihoz küldöttségileg csatoltak a Fővárosi Kereskedők Egyesületén

kívül az Országos Kereskedő- és Iparosövetség, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés és a Magyar Kereskedők Egyesülete. A küldöttség szónoka, dr. Kraemer József különösen kérte dr. Maly Ferenc miniszteri tanácsostól, hogy Sztérenyi miniszternél eszközölje ki a rendelet végrehajtásának elhalasztását, mert a szeptember huszadiki állagnak október tizenötödikéig való bejelentése és ebből kifolyólag az utalványrendszernek november elsején való életbeléptetése technikailag kivihetetlen. Maly miniszteri tanácsos erről nyomban referált a kereskedelemügyi miniszternek, aki — értesülésünk szerint — mindenben hozzájárult az érdektelt kereskedők és iparosok kívánásához és ennek alapján a ruharendeleletet egyelőre nem lépteti életbe, sőt hajlandó a rendeleten lényeges módosításokat is eszközölni.

Üresek a ruharaktárak

Szeptember huszadika óta folyik a készruha- és nyersanyagkészletek bejelentése a Népruházati Bizottság textilosztályánál és az eddigi eredmény az ország ellátásával szemben bizony megdöbbentően silány. Most legalább számokkal is beigazolódik, hogy a négyesztendő háboru után itt állunk teljesen lerongyolódva. Az elrejtett horribilis készletekről terjesztett mese most egyszerre szétfoszlott és egészen bizonyossá vált, hogy az esetleg eltitkolt készletek mennyisége a közellátás szempontjából alig vehető számba. A ruharaktárak teljesen üresek. A rendelet hírére a lánckereskedők igyekeztek lehetőleg tudni portékáikon. Ami nagyobb mennyiségű nyersanyag

van még, az a hadsereg tulajdona, de ehhez egyelőre hozzányulni nem lehet. Legnagyobb katasztrófa volna ilyen körülmények között jegyrendszerrel kísérletezni, anélkül, hogy a fedezetről gondoskodna a kormány. Különben a főváros is ezt az álláspontot vallja a ruhaellátás kérdésében és mindaddig nem vállalja a rendelet végrehajtását, amíg a kibocsátandó vásárlási utalványokra kellő fedezetet nem kap. A főváros egyébként a ruharendelet végrehajtására új hivatali szervet nem állít fel, hanem kibővíti a mostani cipőhivatalt és Lengyel Gyula igazgató hatáskörébe utalja a ruhaügyeket is.

Nem gondoskodnak a háboruból hazatérők ruházatáról

Ilyen körülmények között a polgári lakosság ruhával való ellátásának nehéz kérdésénél van még egy súlyosabb probléma is.

Mi lesz a háboruból hazatérők ruhaellátásával? Ezzel a kérdéssel kerestük fel Vértess Emilt, a Népruházati Bizottság vezérigazgatóját, aki a következő választ adta:

— Azt igazán magam sem tudom, mert erre eddig semmiféle utasítást vagy elhatározó lépést nem kaptam. A háboruból hazatérők ruhaellátásának kérdése eddig tudtommal egyáltalában nem került szóba, de az itthonlevők ellátásával egyidőben képtelenek volnánk ezt is megoldani. Sulyos nehézségekkel küzdünk, hogy ellensúlyozni tudjuk az itthon felmerülő szükségleteket. Sulyos bűnök és mulasztások következményei ezek. Én már 1916-ban felvettem a ruhaellátás kérdését a

főváros törvényhatóságában, de az arra illetékesek nem akartak vele komolyan foglalkozni. Most már majdnem azt mondhatjuk, hogy minden késő. Jó későn ugyan, de mégis megcsinálták a Népruházati Bizottságot, amely minden lehető módot felhasznál, hogy valamiképpen enyhítsen a ruhanomorságon. Mondhatom, igazi krisztusi türelem kell mindezt végigszenvedni. Tessék kinézni a folyósóra. Ember ember hátán tolong egész délelőtt. Sirnak könyörögnek, hogy adjunk ruhát. Az ország minden részéből elárasztanak kérelmekkel. Itt van a tél, a gyermekek ezrei nem tudnak iskolába járni, mert nincs ruhájuk...

Mit csinál a Népruházati Bizottság?

— De mi nem panaszkodunk, nem rekriminálunk és főleg nem reklámozzuk magunkat, hanem csöndben dolgozunk. Most van folyamatban az összes közalkalmazottak (tisztviselők, szolgák, napidíjasok, nyugdíjasok) ötven százalékának ruhaellátása. A közalkalmazottak egyik fele tavaly már kapott egy-egy öltöny ruhát tőlünk. Ezzel párhuzamosan folyamatban van a magánalkalmazottak ellátása is. Ebben a Ferenc József kereskedelmi kórház segítségünkre van. Azok részesülnek ruhaellátásban, akiknek évi hat ezer koronánál nem nagyobb a fizetésük. A női alkalmazottak huszonöt százaléka szövetet kapott, ugyanennyinek pedig kész bluzt utaltunk ki. Az ipari munkások huszonöt százalékát elláttuk egy-egy öltöny ruhával, ezután sorra jön a másik rész ellátása. Most következik a gyermekfelruházás szezonja. A főváros Népjóléti Központja által indított felruházási akción kívül eddig mintegy százezer gyermekruhát adtunk ki az idén. A Népruházati Bizottság eddigi ellátási köre a ruharendelet életbeléptetése után is megmarad éppen úgy, mint eddig. A rendelet csupán a magánforgalomban levő ruhákra vonatkozik majd.

— Történik-e egyidőben gondoskodás az anyagtermelés fokozásáról is? — kérdeztük ezután informátorunkat.

— Igen, történik. Hiszen erre van legnagyobb szükség. A kereskedelemügyi miniszter maga személyesen foglalkozik az anyagtermelés fokozásának kérdésével és mindent elkövet, hogy a hazai gyárak a lehetőséghez képest eleget produkáljanak. Az anyag fokozását akartuk célozni a ruharendelet ama föltételével, mely szerint új ruhát csak az kaphat, aki egyúttal egy pár ócska öltönyt beszolgáltat a Ruházati Cikkeket Beszerző Részvénytársaságnak, amely ezeket az ócska ruhákat kijavíttatja és a szegényebb néposztály ellátására fordítja. A jobb módúak, akiknek új ruhára telik, könnyen nélkülözhetnek ruhásszekrényükből egy-egy pár használt öltönyt, melyért illő térítési árat fizetünk. Természetesen, ez nem vonatkozik azokra, akiknek csak egy-két öltöny ruhájuk van.

Ime, ez a helyzet ma a ruhaellátás dolgában. Őszintén mondván: éppen nem biztató a jövőre nézve. Egyenesen kétségbeesítő, hogy a kétezerkoronás öltönyárak idején a kormány még mindig a rendelettervezet javításának kísérletezésénél tart és a vadul nyargalászó árak kemény megzabolozására nincs egy egészséges ötlete. **Dobozi István.**